

Posudek diplomové práce

Jakub Šimák, „Návrat uprchlíků a vnitřně přemístěných osob na území Bosny a Hercegoviny po Daytonu“

(magisterská práce na FSV UK – Institut mezinárodních studií, vedoucí práce PhDr. M. Tejchman, DrSc, Praha 52010, 102 s. vč. příloh).

Občanská válka v Bosně a Hercegovině v první polovině devadesátých let byla nejkrvavějším konfliktem v Evropě po druhé světové válce. Více než čtvrt milionu lidí v ní zahynulo a více než dva miliony lidí ztratilo své domovy. Půl milionu domů a bytů bylo zničeno.

Dodnes se více než čtyř milionové Bosně nepodařilo zahladit všechny důsledky války. Země je etnicky rozdělena, ekonomika je v troskách a zdaleka ne všechny ze zničených obydlí, kulturních památek či veřejných budov se podařilo obnovit. Téměř polovina současných obyvatel Bosny a Hercegoviny žije v chudobě, či na hranici chudoby a část území republiky je poseta statisíci min. Předválečná multikulturalita a vzájemné soužití etnik je pryč.

Jedním z dodnes tíživých následků války je otázka migrace. A právě úspěšností řešení problémů migrantů a vnitřně přesídlených se zabývá Šimákova práce. Jako cíl si autor stanovil zjistit nakolik se mezinárodnímu společenství podařilo za posledních patnáct let uskutečnit v této oblasti vytyčené cíle Daytonské smlouvy a jak funguje při tom spolupráce mezi bosenskými institucemi a mezinárodními organizacemi. Výsledky jsou diskutabilní: do roku 2008 se do své domoviny vrátila zhruba polovina uprchlíků a přesídlených osob. Mimo své domovy stále žije přes milion obyvatel, z toho na 300 000 v zahraničí.

Zdaleka se však nezdařil původní záměr obnovit multikulturalitu a multietnicitu Bosny a Hercegoviny jako jednotného státu. Republika BH je rozdělena do tří celků – Federace Bosny a Hercegoviny, Republika srbská a správní okres Brčko. Tyto celky jsou etnicky homogenní a republiky spravují čtyři vlády a čtyři parlamenty a desítky ministerstev. A nad všemi maximálními pravomocemi vybavený Úřad

vysokého komisaře. Dosavadní snahy mezinárodního společenství o vytvoření jednotné Bosny zatím nedávají nadějně perspektivy.

K práci jako celku nemám připomínek. Pokud byly, tak jsem je s autorem projednával v průběhu jejího zpracování a při samotné závěrečné textaci. Pro samotnou obhajobu mám jen konkrétní otázku – zda jde nějak doložit kolik vlastně Bosna za ta léta „stála“ mezinárodní společenství a kdo konkrétně financoval pobyt tří set tisíc srbských utečenců v samotném Srbsku.

Práce je napsaná velmi dobře po stránce faktografické a obratně stylizovaná. Je příkladnou případovou studií, je logicky dobře strukturovaná a její autor nejen, že si položil správné otázky k řešení, ale je i pečlivě zodpověděl. Prokázal, že umí pracovat s úředními materiály i s literaturou, vyhodnotit je a vybrat to nejprůkaznější. Zejména oceňuji množství původního materiálu, získaného za pobytu ve Foči. Na něm postavená studie „Menšinový návrat Bosňáků do obštiny Foča“ je vynikající ilustrací celého předchozího textu. Velmi dobrý je skutečně vyčerpávající je rozbor literatury v úvodní části. Za velmi přínosné pro celou práci považuji dobře vybrané přílohy.

Kolega Šimák si zvolil atraktivní a velmi společensky prospěšnou, ale na zpracování ne příliš snadnou problematiku. Napsal vynikající práci, zcela vyhovující požadavkům na práce magisterské. Doporučuji přijetí této práce, kterou hodnotím jako v ý b o r n o u - 1.

V Praze, 12. června 2010.

PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc.

